

אוצרות קאמארנא

יו"ר ע"י מכון 'אוצרות קאמארנא' שע"י מרכז מוסדות קאמארנא + בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א + בית שמש

גיליון מעגל - לדגל חג מתן תורתנו - יומא דדלילולא של מרנא הבעש"ט דקדוש זי"ע

אבני אוצר

פנינים על סדר הפרשה
מתוך אוצר ספרי רבותינו

והתורו את חמאתם אשר עשו וגו' (ה, ז).

ידוע מדברי מרן אלקי הבעש"ט נשמטו בגני מרומים, על פסוק (שה"ש ב, ט) 'משגיח מן החלונות', שהבורא ברוך הוא מצמצם יראתו מלכות שמים על האדם שהולך לעבור עבירה בסתר, שכל שעה נדמה לו ומתיירא שלא יראנו אדם, ומדמה בדעתו ומתיירא כאלו אחד רואהו, ועל ידי זה נופלת עליו היראה כאלו אחד רואהו, מפני שכל הקדושה מסתלקין בעת החטא, אבל מלכות שמים שהוא בגלות, בהכרח שתלכש בכל הבחינות כטעם חטא שיש בו אלף שאלופו של עולם מתלבש שם, דאם יסלק חיותו יהיה כלא היה, וזוהו קורין אותו המלאכים מלך עולב, והדאם העובר עבירה אינו יודע שהיראה עליה מלכות גודל עצמה וניפירוד מדודה, כדי שישבו ויפרשו מעבירה, מחמת גודל רחמנות על האדם מצמצם עצמו כביכול לשפלות כזה.

ושמעת ממורי כי אלף הוא סוד אלוף של עולם סמיר וגניז בגויה, ואות בית הוא שני אלפין, עד אות תיו ארבע מעות אלפין, ושורש אותיות התורה שקרוב יותר אל חיות אלהות הוא אות אלף, ואחר כך יורד והולך ומתלבש זה בזה, ונתרחק מן החיות עד אות תיו שהוא מלכות שבמלכות שתלכש תוך מחשבות רעות וזרות. וכאשר יתן לבו על גלות השכינה, שיהיה ניצוץ השכינה מתלבש תוך כיעור ודבר מאוס כזה יתחרר חרדה גדולה, ואז יתברר כל פועליו, ונתברר ניצוץ הקדוש ונתחבר למעלה אל החיות, והוא גאולה מהשביה 'תשובה הא', לקשר עצמו עם האותיות ולהעלותן במחשבה עד מחשבה עליונה, ואז מעלה על ידי תשובה את בחינות אות תיו שנתלבש במקום כיעור בחיות של עבירה, ועל ידי תשובה מעלה עד שמהפך אל חיות אלהות לתורה ולמצוה יראה אהבה, כי מעלה אהבות ויראת הגרועים אל הקדושה. וזה שרמז מרן במשל המבואר במצות שילוח טמאים, כשנכנסו לפני ולפנים אז רואה שלא היה כלל חומת ומסכים אלא הכל גנות ופרדסים, כי כשנופל לאהבה רעה, הוא באה לפתוח לו שיבוא לאהבת השם, ואם היה הרשע כשלו בו ערבו בו באהבה עזה לעבירה, היה מהפך זה על ידי יראה תתאה, שמצמצם עצמו עליו להפכו לאהבה עליונה, ובניקל לו להשגה גדולה ברגע אחד להשגות רוח הקודש על ידי התדבקות עצמו אל שורש אהבה והתענוג.

(אוצר החיים דף כז ע"א)

וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל אהרן וגו' (ו, כב-כג).

ר"ל, ואם תאמר למה אמר תחלה 'וידבר' שהוא לשון קשה, ואח"כ כתיב 'לאמר' לשון רכה. אלא לפי שיש כהנים עמי ארצים ולב קשה, וכל ברכת כהנים לברך את ישראל הוא להם לעול ולמשא, וכן אפילו כשמברכין ברכו בחפזן ובבזוה, כמו שכתב רש"י זלה"ה. עליהם כתיב 'וידבר' לשון קשה, שמשא אמר להם שלא ילכו בדרך זה, אלא שיברכו לישראל בכוונה ובלב שלם באהבה וברצון, וכשבא הדיבור מהקב"ה למשה אז כתיב 'לאמר', כי משה אמר להקב"ה שלא יוכל להיות אצל כהנים שהם משורש חסדים, להיותן להיפך קשה עורף כנ"ל, אלא ודאי יהיו כולם בבחינת חסדים, ויברכו בלב שלום, ולא יהיה נמצא בעולם ח"ו כהנים קשה עורף, אלא דייקא רחמנים וביישינים גומלי חסדים טובים אמן.

(בן ביתי)

אוצר החיים

אוצרות הפרשה במשנת רבנו"ק
מבוארים בשפה הישנה לכל נפש

"נקודת אנכי"

שווער איך [-כאן אני נשבע], שיש
איש בעולם ששומע תורה מפומא
דקב"ה ואינו מאמין לעצמו שלא

יתדחה לנוקבא דתהום רבה ר"ל. ובהכנעה אמיתית
לפני השפל מישראל ולב נשבר בטוח הוא שלא יהיה
נדחה מאור פניו, ונקודת אנכי, נקודת יהודי שבו, יהיה
מאיר לו להוליכו בדרך ישר.

ואמר הטעם שצריכין חיפוש כל כך להשיג על
'נקודת אנכי', ואמר 'נותן לפניכם היום ברכה וקללה,
את הברכה' וגם הקללה יהיה מלוכש בברכה, כמו שאמר
על פסוק 'על מה שוא בראת' שזה טענת הס"ם כשיורד
נשמה קדושה אל הגוף טוען שזה
יהיה יצר הטוב בגוף וימשוך כל
אדם אחר היראה ואהבה והכנעה
והיכן יהיה עבודתי, כי מי פתי
שישמע לי. והיתה התשובה 'כל
בני אדם', כי כמו שיש צדיק
נשמה גבוהה וקדושה כן יהיה
גדול קללה מלוכש בברכה שיקרר
לבבות בני אדם וימשך אדם
לדרכיה משונים והבליים, ועוד
שהוא יהיה פרוש ויושב ומתענה
כל היום בטלית ותפילין ועוסק
בתורה יומם וליל ומראה עצמו
שאין קדוש כמוהו והוא חכם
ומשכיל לימשוך לחכמות זרות
חלק משמן חכה ואילו יתמשך כל

הנוטה בלבו לצד הרע כדי שיהיה הבחירה חפשיות,
והם רבים מאוד כמבואר כי ס"ם הרשע נתגשם ונכנס
בלב של זה הקללה המלוכש בברכה שהוא כנגדו של
הצדיק, ורבים מעמי הארץ נמשכים אליו כי הוא קדוש
ואינו נהנה כלל מזה העולם להבנת הטפשים, ויושב
בכל יום בטלית ותפילין ולומד כל היום וכל הלילה.
אבל מי שנקודת יהודי אנכי שמור אצלו, אותה הנקודה
קדושה ימשוך אותו לשורש קדוש שהוא נבזה וחדל
אישים כמבואר בזוהר נשא, ודי בזה.

ואח"כ מבאר היכן תדע האמת למי ידבק נפשך, לזה
אמר 'אשר תשמעו' - כשיתלהב לבך על ידי דביקות
הצדיק שתעשה המצות בחיות ודביקות ואור 'אשר
אנכי מצוה אתכם' יהיה בעיניך חדשים, 'הקללה'
יהיה לך אם כבר 'לא תשמעו' ואתה מטעה ומשטה
את עצמך ולבך נוטה לצד הרע 'וסרתם מן הדרך'
אזי תדבק עצמך אל הקללה ויגרום לך הקללה ללכת
אחרי אלהים אחרים.

נקודת החיבור והדביקות בין
ישראל לאבינו שבשמים נובעת
מתוך נשמת איש ישראל, שהיא
'חלק אלוך ממעל ממש' ונקראת 'ניצוץ בורא' הנמצאת
בתוך פנימיות נקודת 'יחידה' של כל איש ישראל,
וכאשר יהודי מגלה את הניצוץ הזה, שהוא הנקודה
הפנימית והעצמית ביותר אצלו, יכול להתדבק בעצם
עצמותו ית'.

ומבואר בספרי חסידות, שכאשר הקב"ה נתגלה
לישראל ואמר 'אנכי ה' אלקיך' התגלה באותה שעה
הניצוץ האלוני שבתוך כל אחד מישראל, וכמו שכתב
רביה"ק מקאמארנא זי"ע (אוצר ח"ח
פ"י אמור ד"ה וסוד) כי 'אנכי' הוא
אותיות 'כ' אני', ורומז על אות
כ' [-כתר] הוא עצם האלוקות
המתגלה בתוך האני'.

באותה שעה נתודעו ישראל
כי יש להם חלק שהוא אלוקות
ממש, ועל ידי החלק הזה הם
יכולים להתדבק באלקים חיים
בכל עת שירצו באמצעות התורה
ומצוותיה.

ומכאן אנו למדים, שלא זו
בלבד שהאמונה במציאות ה'
הושרשה בלב כל אחד מישראל
במעמד הר סיני, אלא שהושרש

בה עוד שהאלקות גופה שוכנת בלב כל אחד ואחד
מישראל, ובתוך כל אחד מישראל שוכנת אלוקות ממש,
וכמו שאמרו חז"ל (ע"ז ה). שבני ישראל הגיעו במתן
תורה לדרגת 'אני אמרתי אלקים אתם' (תהלים פב, ו).

כאן נתגלה הסוד הגדול של 'נקודת אנכי' המוסתרת
בכל אחד מישראל, אשר בנקודה זו לא שייך פגם,
וצריך לשמור על נקודה זו ולהתדבק בה.

וכתב רביה"ק בספר היכל הברכה: 'ראה אנכי'
שתמיד תשיג על 'נקודת יהודי' שלך שהוא משורש
אבות אברהם יצחק ויעקב, שלא יתקלקל חלילה ויהיה
נמשך לשורש קדושה לתקן נפשך באמת. כי הרבה
טעות ומטעין יש, על כן לא תאמין בעצמך כלל אע"פ
שתראה אותך עם מדריגות גדולות אהבה ויראה ומוחין
קדושים בהארה נפלאה עד כלות הנפש מעין עוה"ב,
אל תאמין בעצמך כלל, ותמיד יהיה נפשך ולבך מאיך
ושפל לפני קונן כי בקל יוכל לדחות.

כמו שאמר מרן אור ישראל אש הריב"ש: "דא

זמן מתן תורתנו

לקט מספרי רבוה"ק מקאמאראנא זי"ע על מצות לימוד התורה, גודל מעלתה, וההכרח ללמוד בתחילה מתוך צער ויסורים

שלשת ברכות התורה נתקנו כנגד שלשת חלקי מצות לימוד התורה

מצות עשה ללמוד תורה וללמדה, שנאמר 'ושננתם לבניך', מדיני המצוה, מצות עשה שיהיו כל דברי תורה המצויה עתה בידינו מחודדים בפיו, ויהיה בקי בהם, והשוכח דבר אחד ממשנתו מתחייב בנפשו וכו', כי יש בתורה פרד"ס [פישט רימז דירוש סוד], ועל כל חלק יבוא בגילגול, ועל כל פנים, אף שבא בגילגול לחלק 'סוד', מצוה שיהיה בקי בכל דיני תורה היוצאין מן הגמרא ומשניות וספרא, כל אחד לפי כחו.

ואף שבקי בכל דיני תורה מצוה שילמוד בכל יום תורה, אף שיש לו אונס גדול וחולה חייב להגות בכל יום בתורה, ויוצא בזה אף ב'איזהו מקומן' ובריייתות הסדורות לומר בכל יום, שנאמר 'ולמדתם', 'והגית בו יומם ולילה', ובאונס גדול יוצא בקריאת שמע, אבל פשוט שלא יצא בזה מצות 'ושננתם', שהוא מצוה שיהיה בקי בכל חדרי התורה וכו'.

ועוד יש מצוה לפלפל בדברי תורה, להיות עריבים עליו ומתוקים, ובכלל זה ללמוד תורה לשמה, בעריבות ומתיקות ידידות חביבות נעימות אהבת התורה. וכל שלש מצות אלו כתובין בתורה, אלא שלענין גנון כחד חשיבי.

ובזה ניתקן שלשה ברכות, 'לעסוק' קאי על בקיאות כל התורה, שיהיה לו התורה עסק, לעסוק בה תמיד. 'והערב' קאי על פילפול ומתיקות תורה לשמה, וכשלא ברכו ברכה זאת אבדה הארץ, כי זה הוא עיקר של מצוה זאת, כי על ידי פילפול משבר הקליפות, ומאיר לכל העולם, ומכל שכן על ידי לשמה עד שתהא אש מלהטת סביבותיו. וברכת 'אשר בחר בנו' הוא על מצות לימוד תורה בכל יום.

(נוצר חסד אבות פ"ג מ"ה)

'המלאכה מרובה' - רק למי שרוצה להיות למדן מפולפל אבל לא ללמוד תורה מחמת שזהו חיותו

רבי טרפון אומר היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים ובעל הבית דוחק (אבות פ"ב מט"ו). ואמר 'והמלאכה מרובה', כי מי שלומד תורה שלא לשמה, בפרט כשיתחיל תיכף בחריפות ובפילפול של הבל קודם שנכנס בו חמירו דאורייתא, המלאכה מרובה עליו כמבואר במדרש (ויקרא רבה יט, ב), כלים שלשים פרקים ומסכת זו כך עמקה, ומתי אשיג להיות נקרא בעל תורה ויצא לי שם בין הגדולים. ובפרט כשמתחיל תיכף בפשטים, אז כשמתחיל לישא במשא ומתן מניח את תורתו, כי המלאכה מרובה ולמה יעסוק בה כי לא ישיג חפצו הסרוחה בה.

אבל כשאדם זוכה ללמוד התורה מחמת שהוא חיותו ומזונו בעולם הבא, ומשעשע בה כעל כל הון, ועל כל פנים יש לו מדריגה קטנה שלומד שמצוה ללמוד בכל יום, מה לו אם מלאכה מרובה, אם זכה לישנות פרקו מאה פעמים ואחד עם אחדות אלקותו, בודאי לא יניח התורה, ויפנה עצמו מכל טרדות כפי יכולתו ללמוד כפי היכולת וכפי השגתו משניות גמרא זוהר, כל אחד לפי השגתו, ויפנה לעצמו איזה שעות ללמוד לשבוע נפשו מנועם התורה, אפילו אם לפעמים נופל ממדריגתו, מקיים קבעת עיתים לתורה (שבת לא). גזול עת לתורה, ומתוך קטנות יבוא לאור הבהיר, והמלאכה אין מרובה עליו כלל. אבל לאותן הלומדין להתגאות נאנח דוואג רבי טרפון ואמר 'והמלאכה מרובה'.

(נוצר חסד אבות פ"ב מ"ט)

לימוד תורה בצער הוא הסיגוף הגדול ביותר ולעיתים יצאו מגלות זה

רבי נחוניא בן הקנה אומר, כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ (אבות פ"ג

מ"ה). עול תורה ויראה שבדאי הוא עול גדול בתחלה. ואמר לי הגאון הקדוש מוה"ר אברהם דוד מבוטשאטש בילדותי, בני, אומר לך דרך השם, כתיב (ישעיה מט, ט) 'לאמר לאסורים צאו', ודרשין (תנא דבי אליהו פכ"ז) 'לאסורים' אלו תלמידי חכמים שאוסרין עצמן למקרא ולמשנה ולהגדה. מאי היה סברא שתלמידי חכמים לא יצאו מן הגלות. אלא תלמיד חכם בילדותו כשאוסר עצמו לתורה, היצר מקטרג מאוד לבטלו מדברי תורה, והתורה עליו לעול קשה כמות, והוא יושב ושונה וממית עצמו על דברי תורה להגות בגמרא ופוסקים, ומצפה שיזכה ללמוד לשמה בנועם זיו השכינה. והן הן סגופים גדולים יותר מכל הסגופים שבעולם, ללמוד תורה יומם ולילה, ולפום צערא כך הוא השכר (אבות ה, כא). ושלמה אמר 'אף חכמתי' חכמתי שלמדתי באף ובטורח וביגיעות 'עמדה' לי (קהלת ב, ט) בעת דוחקי (ענין קהלת רבה ב, יב).

וכל זה הצער כל זמן שנפשו גולה בגלות המר של יצר הרע, אבל כשיזכה לבחינות 'קרבא אל נפשי גאלה' (תהלים סט, יט) בפרטיות, וכן לעתיד בכללות כל העולם כשיתגלה נועם ואור עריבות מתיקות ידידות התורה, אז תלמידי חכמים יוצאין מן המאסר והגלות. עכ"ל ודפח"ח מתוך לנפש. וכשמקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות הרשעה של יצר הרע, ומימי לא עבר עלי שום פחד, ודי בזה.

(נוצר חסד אבות פ"ג מ"ה)

לא במהרה יושג לאדם מתיקות התורה ובהכרח לאסור עצמו בבית התפיסה למקרא ולמשנה ולגמרא

באמת אין בעולם דבר יקר כמו לימוד התורה בדביקות ובאהבה ובנועם, ולא יערבנה זהב ושום חפץ בעולם מה שאדם טועם בנעימות עריבות ידידות התורה, אם כבר הוסר ממנו הוזהמא ומדות הרעות ותאות הזמן. אבל כל זמן שלא נודרך לזה, התורה הוא עליו לעול ולמשא, וטועם בה מרירות מים המרים, כנאמר (שמות טו, כג) 'ויבואו מרתה' וכו'.

כי באמת לא במהרה יושג לאדם חמידו גנוה שעשעים דמלכא קדישא, אלא אחר כמה הרפתקאי ופרישות וקדושה, כל אחד לפי שורש נשמתו. ולפי ערך גודל הפרישות וקדושה בלב שמח בהסיר ממנו העצבות והעצלות, כך ישיג באור אלה, מושכל ממושכל בלתי מושכל מהשכל. ולכן בהכרח לקבוע ולגזול עתים לתורה, ולאסור עצמו בבית התפיסה למקרא ולמשנה ולגמרא, ובתוך פנימיות לבו יהיה הומה מי יתן ואזכה לחזות בנועם השם, כמו חלב ודשן תשבוע נפשי ממזון התורה.

זהו 'תוך' של 'שלא לשמה', שיש לו תוך, ועל ידי 'תוך' זה יבוא בודאי לשמה, אבל הלומד תורה שלא לשמה, לקנטר ולהתגאות, ואין בו 'תוך', ועל זה לא יעבור שום דבר נסיון, כי חיותו שמקבל הוא מקליפות נגה, זה נעשה לו התורה סם המות, ונוח לו שנהפכה לו וכו' (מסכת כלה פ"ה ה"א).

(הקדמת משניות קאמאראנא אות יג)

'תקפה עליו משנתו' - שע"י לימוד חלק נפשו שנתגלגל עבורו נשכחו ממנו שאר הלימודים

רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר, כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו וכו', יכול אפלו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר (שם) 'ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך', הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסיר מלבו (אבות פ"ג מ"ח). מצות עשה שיהיו דברי תורה שנונים ומחודדים בפיו ובלבו, ואף שבקי בכל התורה כולה צריך ללמוד בכל יום, ויוצא

בדיעבד בעת דחק בקריאת שמע, ואסור לשכוח דבר אחד ממה שלמד שצריך לחזור עליו. יכול אפילו תקפה עליו משנתו, שאין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ (ע"ז יט). אף שחייב אדם ללמוד כל תורה שבעל פה גמרא ופוסקים, אבל יש שתקפה עליו משנתו שמשתוקק וחפץ בבחינה זאת של תורה, יש בפשט ויש ברמז ויש בדרש ויש בסוד, ויש שתקפה עליו לימוד גמרא, ויש שתקפה עליו למוד בזוהר ובמעשה מרכבה, כי צריך שיתקן על איזה בחינות לימוד שבא בגילגול זה, אף שלומד הכל אף על פי כן נשכח ממנו, כי תקפה עליו משנתו, 'משנתו' דייקא, ועל ידי זה נשכח ממנו שאר בחינות לימוד, זה פטור, שהרי מייגע עצמו במשנתו ואינו מסיר דברי תורה מלבו, אבל השוכח מחמת התרשלות החזרה ומיעוט התמדה ענוש יענש מעונש ביטול תורה, אבל אינו מתחייב בנפשו להתגלגל, כי לעתיד מזכירין אותו כל מה שלמד ושכח. אבל אם הוא בטבע השכח לא מיייר התנא דאף עונש אין עליו, אלא ילמוד בכל כחו ולעתיד יזכירו אותו כל מה ששכח.

(נוצר חסד אבות פ"ג מ"ח)

המתקת הדינים ע"י לימוד התורה

אמר מורי ורבי אחי הקדוש מוהר"ר צבי (מזידיטשוב) 'לגולן בבשן למנשי' (ע"פ דברים ד, מג), אם רואה הקב"ה שהשכחה והדינים והקטנות מתגברין על ישראל, כמו 'נשני אלהים' (בראשית מא, נא), אז הקב"ה ברוב רחמיו מגלה נוי"ן שערי בינה סוד 'בשן', ואז הדינים נמתקים. והנה הבנתי מדברי קדשו של אחי, שדוקא על ידי פנימיות התורה נמתקין הדינים, ואנכי לא כן עמדי, רק כשמחדש איזה דבר בגמרא ופוסקים גם כן נמתקין הדינים, דהקב"ה חדי בפלפולא ונמתקין הדינים [עכ"ל רביה"ק מהרא"ס מקאמאראנא זי"ע].

ואני השפל יצחק בנו, שמעתי ממורי ורבי דודי, כי בודאי המתקת דינים קדושים בכל דברי תורה, הן בפשט להמית עצמו על התורה ואפילו בלא חידוש נמתקין הדינים, אבל לסתום פה המקטריגים והקליפות להכרית כל מריע, אינו אלא על ידי סודות של נוי"ן שערי בינה.

(נוצר חסד אבות פ"ה)

מי שהתורה חיות נפשו אינו מניח רגע מלימודו אבל הלומד להתגאות אינו מדקדק על איבוד זמנו

ולא ילך לו יום אחד בלתי לימוד תורה, כי הוא ממש מזון נפשו. וכל יום קטן של עולם הזה הולך עם התורה שלמד, ונעשה לו יום ארוך בעולם עליון. וכשיהיה עיקר כוונתו בלימוד התורה לשבוע נפשו, ולא יקל לו אפילו דבר קטן, עשב לח, להחיות נפשו בכל היכולת, בכל עת שיהיה לו מעט פנאי יחזור על לימודו לפי יכולתו, יש במקרא ותהלים, ויש במשנה, ויש בגמרא ופוסקים, ולא יניח שעה לבטלה כי הוא שובע ומזון וחיות נפשו, אפילו יושב בחנות או בדרך, יהיה לו ספר תלים [תהלים] או משניות או גמרא, ובכל שעה שיש לו מעט פנאי ילמוד ויחזור איזה דבר מן התורה ויהיה לו למזון ולחיות נפשו.

אבל מי שלומד בתחלת למודו לפלפל ולקנטר, בודאי אינו מדקדק על ימיו שלא יניח שעה אחת, כי הוא אינו מרגיש שהוא מזון וחיות נפשו, והוא אמרו 'יתברך' (שמות טז, ד) 'לקטו דבר יום ביומו' עלאה, 'למען אנסנו הילך בתורתך', 'הילך' דוקא, כמו שביאר הקדוש הב"ח על (ירמיה ט, יב) 'לא הלכו', שלא הלכו בה לשמה, ובאמת דתן ואבירים שהם הם עצמם הם דואג ואחיתופל כנודע ממזן האר"י (שער הגלגולים הקדמה לו), הם הותירו מן המן, שמאנו בליקוט דבר יום ביומו.

(הקדמת משניות קאמאראנא אות יד)

דברות קודש שולח"ט נעילת חג השבועות - לדגל הלולא קדישא -

כל התורה היא בבחינת "כזה ראה וקדש" ולכן נקרא "קבלת התורה"

באופן של אותיות, והצירופים משתנים לפי הדור כידוע (ראה דברי חיים פר' שמות בשם ספר וחרב פיפיות בהקדמה). ממילא מובן שלא היו יכולין לקבל את התורה באופן שכלי מפני שהיו רק אותיות שעדיין לא נצטרפו למילים, ואותיות אין להם פירוש (דגל מחנה אפרים משם זקנו מרן בעש"ט) וזהו מאמר הבעש"ט הנזכר לעיל 'תורת ה' תמימה' - שלא נגע בה אדם מעולם, לפי שלא שייך לנגוע במקום שאין לו פירוש.

ועוד אפ"ל עד"ז עמ"ש לעיל 'שם תהא קבורתכם', שאין כאן עונש ונקמה ר"ל, אלא תוצאה. כי התורה והחיים והעולם הם דבר אחד, דהיינו שפע אלוקי המתגלה בעולם ששרשו בתורה ויורד למטה ומחיה הכל, ואם אין מקיימים את התורה הרי זו חיים של מות, ורשעים בחייהם קרויים מתים. ומדויק הלשון "שם" תהא קבורתכם, היינו שם בתורה עצמה שלא תתקיים על ידיכם, זו היא הסיבה הגורמת לקבורה וסילוק החיות. אבל מי שמקיימים את התורה, נזכר בהם הלשון "מוטב", הדגשת הטובה בקיום התורה.

ואולי יש לרמז מאמר הפסוק (דברים לב מז) "כי לא דבר ריק הוא מכס כי הוא חיים" ודרשו בירושלמי (פאה פ"א ה"א) אם ריק הוא - מכס הוא, כי התורה נותנת חיות לאדם, ואם הוא מרוקן מהחיות - מכס הוא, שהוא עצמו גרם לכך משום שלא התעסק בתורה.

ויהא רעוא שזכותו הגדולה של מרנא אור שבעת הימים הבעש"ט תגן בעדינו ובעד כל הנלוים אליו הדבקים בתורתו ובמורשתו ולכל בית ישראל, לקרב ביאת גואל צדק שאז תתגלה הדעת האלוקית כדאיתא בתולדות בשם מורו הבעש"ט, ובמהרה יתקיים בנו מקרא שכתוב 'כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים' בב"א.

ואילך שכל התורה שאין אנחנו מבינים, ושכל התורה עמוק מדעתנו. ודפ"ח.

ובזה יומתקו עד מאוד דברי רב אחא בר יעקב 'מכאן מודעא רבא לאורייתא', שכן התורה איננה אלא ע"ד קבלה, ולא ע"ד לימוד והשכלה, כי מה שייך מודעה להבנה, כלומר, אם התורה היא לימוד והשכלה גרידא הרי שאם הדברים נראים לך אתה מקבלם ואם לאו לא. והבחירה ניתנה ביד כל אדם, ברצותו מקבל וברצותו אינו לקבל. ואם למדת וחכמתם והדברים נראו לך, מה שייך כאן מודעא, שהיא מעין מחאה, ולא שייך כאן מודעא. אבל אם התורה אינה אלא בדרך של קבלה והוכרחו לקבלה אזי וודאי שייך כאן מודעא, לאמר, אינני חפץ בה. בין אם הדברים נראים לי או לא. ודו"ק.

וא"ת מדוע באמת הדברים היו כך. ויש לפרש, דלכאורה הלא אסתכיל באורייתא וברא עלמא, כדאיתא בזוה"ק (ח"ב קסא א) וז"ל: בגין כד ברא קוב"ה עלמא אסתכיל באורייתא וברא עלמא, ובאורייתא איתברי עלמא וכו' ע"כ. והרי כנ"ל אי אפשר כלל להבין את פשר הבריאה, וכל הסיבות שמנו חז"ל ורבותינו הראשונים הם על דרך דרוש, אולם סיבה אמיתית לא שייך להבין, על דרך 'לא מחשבותי מחשבותיכם'. וכשאנחנו נוכחים בכל היקום העצום והאדיר והנפלא שמקיף אותנו הרי אנחנו עומדים פעורי פה ובביטול ויראה עצומה למי שאמר והיה היקום. ואין כאן דבר שמובן בשכל והבנה אלא הכל היא בבחינת 'כזה ראה וקדש', אם כן גם התורה שהיא הבסיס לעולם וכו"ל, גם היא חייבת מעצם טבעה להיות לא מובנת על בוריה ולאמיתותה בשכל האנושי. וכנ"ל שאינה אלא בבחי' קבלה.

וכן אפשר לפרש ע"ד זה כי הרי התורה ניתנה

אמרו חז"ל (שבת פח). א"ר אבדימי בר חמא בר חסא, מאי דכתיב 'ויתיצבו בתחתית ההר', מלמד שכפה עליהם הר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם. אמר ר' אחא בר יעקב מכאן מודעא רבא לאורייתא. אמר רבא: אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשוורוש. דכתיב קימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר. מאמר זה טעון ביאור, וכבר רבו הביאורים בזה.

ואולי אפשר לפרש כי את התורה אי אפשר לקבל אלא בדרך של קבלה כעין 'כזה ראה וקדש', וכפתגם חז"ל 'אם הלכה היא נקבל' (יבמות עו ב), והדבר פשוט כי אין חכמת התורה ודרכי ההשכלה והלימוד של תורה כשאר חכמות, ולכן לא אמר אם תלמדו ותבינו את התורה, אלא אמר אם תקבלו. כי דרכן של שאר חכמות לשמוע להבין ולזכור, וכאן ב'קבלה' תליא מילתא, בבחי' 'כזה ראה וקדש'. וידוע פתגמו של רבי חיים הלוי מבריסק שהיה אומר שבתורה אין שואלים 'מדוע', רק 'מה', (ובלשונו ביידיש, "מען פרעגט נישט 'פארוואס', מען פרעגט נאר 'וואס').

ומובא מהבעש"ט (דגל מחנה אפרים פר' בראשית) על 'תורת ה' תמימה' - שעדיין לא נגע בה אדם מעולם. והיינו שכמה שלומדים אותם ומפלפלין בה זה כמה דורות, עדיין נשארה תמימה ודו"ק - שעדיין לא השיג האדם בשכלו את התורה אפילו בנגיעה בעלמא, כי גבוהה היא הרבה יותר מהשגת השכל האנושי.

ושמעתי ממו"ר הגאון רבי ראובן יצחק זאלאזניק זצ"ל שאמר בשם הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, שבאחד השיעורים שהרצה בישיבתו ביאר והעמיק עוד ועוד עד שעצר ואמר, 'עד כאן שכל אנושי, מכאן

פרחה נשמתן - באות אל"ף דאנכי

מא' עד ת' המרומוזות בתיבת 'את'.

ולכן מעשה המנורה היה נעלם ללא דיבור, וממילא הבין משה רבנו שהמנורה מכוונת ליום ראשון של הבריאה שלא נאמר בו מאמר.

ואולי לכן התחילה התורה בב' ולא בא', כי אל"ף של היום הראשון הוא פלאי טמיר ונעלם, וכמ"ש הארז"ל בשער מאמרי רשב"י בתחילתו כי האל"ף הוא פלאי ואין עוד עמו. וב' הוא כפולה של אל"ף עיי"ש [ואולי מכאן בסיס ושורש לכל תורת מרן הבעש"ט, כדאיתא בתחילת תולדות יעקב יוסף שהקב"ה האציל את אות א' שהוא אלקות, ואח"כ אות ב' הוא ב' פעמים א', ואות ג' הוא ג' פעמים א'.

וא"כ מה מתקו דבריו של הה"ק מרימינוב דלעיל, שפרחה נשמתן בשמיעת אות א'. כי אי אפשר לשמוע את האל"ף בביטוי הקב"ה בחיים. והבריאה התחילה בב' דבראשית, והאל"ף שקדם לו אי אפשר להשיג בחיים, ודו"ק כי עמוק הוא.

יעזרונו השי"ת שזכות בעל ההילולא מרנא הבעש"ט הק', תגן בעד כל קהל ישראל, להפקד בדבר ישועה ורחמים, ולהתגלות כבוד ה' ואחדות אלוקותו ית' ודביקות באין סוף, אשר זהו תורף משנתו של הבעש"ט, ותגלה ותראה מלכותו במהרה ויתקיים (ישעיה נב, ח) כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון, אכ"ר.

שולח"ט שבועות תשפ"ה

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב זצוק"ל היה אומר שמיד כשמעו ישראל את אל"ף של 'אנכי' מיד פרחה נשמתן. והדבר צ"ב.

ואולי י"ל ע"ד דברי הבעש"ט על מעשה המנורה שנתקשה משה בעשייתה כידוע (במדב"ר טו, ד), ואמר שכל כלי במשכן מכוון נגד יום אחד במעשה בראשית. והמנורה מכוונת נגד יום ראשון. וביום ראשון לא נאמר מאמר, והגמ' (ר"ה לב). מבארת כי בראשית נמי מאמר ואכ"מ.

והכוונה בזה היא, כי במאמר הראשון עדיין לא נאצלו האותיות ולא היה שייך דיבור, וכמו שאמר המגיד ממעזריטש על 'בראשית ברא אלקים את' שהדבר הראשון שברא השי"ת הוא כ"ב אותיות התורה

תכליתו בעולם לעורר את בני ישראל ללימוד הזהר ואריז"ל

וקחו ספרי והשתעשעו בו ובמוסרי, כי לכך
נבראתי שנתפשט על ידי חכמה זאת בעולם, על פי
דרכי מין אור שבעת הימים, אמן מופלא, אמן מכוסה,
רבינו הקדוש, אור המאיר, אור עינינו ישראל בן אליעזר
בן שרה הריב"ש טוב, אשר האיר עינינו, באורו נלך
עד ביאת ינון, ואחרי תלמידיו הקדושים מוסמכים.
(הקדמת חומש היכל הברכה)

ובאתי להאי עלמא להאיר עיני חשכים, להאיר לב ישראל

שמי יצחק ונשמתי יצחק, ובאתי להאי עלמא
להאיר עיני חשכים, להאיר לב ישראל שילמדו בזהר
הקדוש ובכתבי מין על דרך שלמדוני מלאך אלקים
קדוש ונורא עפר אני תחת כפות רגליו הלא, רבינו
הקדוש אור מופלא אור צח ומצוחצח הרב ישראל בן
אליעזר בן שרה, ובדרכיו נלך עד ביאות ינון.
(זהר ח' ח"א דף קצה.)

מוכרח לגלות סודות התורה מפני שזה תיקון נפשו

ואלוילי שזה תיקון נפשי, ועל זה באתי להאי
עלמא שפלה יצחק יהודה יחיאל, להאיר עיני חשכים,
ללב לבות בני ישראל, להאיר להם דרך בסודות
מין יצחק אור להבת ישראלי, ובה מוכרח אני
לגלות כל זה וכו', ושלא למנוע פרי עטי להאיר עיני
חשכים. (היכל הברכה שמות דף רכט.)

לימוד הזהר"ק וכתבי אר"י עפ"י דרכי הבעש"ט בכוחם לבטל כל הגזירות

יש הרבה שוטים שבורחים מללמוד רזין של מין
האר"י וספר הזהר אשר הם חיינו, ולו עמי שומע לי
בעקבות משיחא אשר הרע והמינות גובר, היו שוקדין
כל ימיהם ללמוד ספר הזהר והתיקונים, כתבי מין
[האר"י הק'] בלול עם חסידות והקדמות של מין
הריב"ש זצ"ל, והיו מבטלין כל הגזירות רעות, והיו
ממשיכין שפע ואור על כל העולמות וכן השפעות
פשטיות בני חיי מזוני.

טעמו וראו כי טוב ה', ממש חיות אדם הישראלי
תלוי בספר הזהר ובכתבי מין, ללמוד בקדושה
ובשמחה ובנועם ובריאה ואהבה, כל אחד לפי השגתו
וקדושתו, וכל ישראל קדושים ומה אעשה, השם
יתברך יאיר לעמו באור התורה.

(נוצר חסד פ"ד מ"ב)

אין בעולם דבר טוב מזה

כי אין דבר טוב בעולם כמו לימוד התורה לשמה
כפי יכולת האדם, שזה מביאו לחיי העולם הבא ממש
ומאיר באור צח, בפרט הלומד ברזין מתוקים של
הזהר, ובספריו של מין האר"י, על דרך שהורינו מין
הריב"ש טוב שהוא אור המאיר לנפש.

(זהר ח' ח"ב דף שלא.)

מצות ידיעת ה' עפ"י דרך הבעש"ט

ואם יפתוך היצר מה לך לייגע עצמך במושכל[ו]
ת ובסודות התורה, אחר שתכלית הידיעה שלא נדע,
אל תאמר כך בני, שהוא מצוה מן התורה, כמבואר
בזהר (וארא דף כה). ובדברי רבינו הרמב"ם (מורה

נבוכים ח"ג פנ"א) ובדברי רבינו בחיי (חזו"ל שער
היחוד פ"ד), שמצוה לחקור בגדולת הבורא ובמדותיו,
זהו מצות עשה לידע בדרך פרט וידיעתם כי אני ה'
אלהיכם' (שמות ו ז), ואין הכוונה חלילה לחקור
כדרך שחקרו קרואי שאול בדרך הפלסופיא, ארורים
הרשעים שהלכו בדרך המות דרכי שאול, אלא הכוונה
לחקור וללמוד בספר הזהר הקדוש, ובכתבי מין האר"י,
ובדברי מין הבעש"ט, ובכתבי הרמ"ק.

(אוצר החיים במדבר דף לא.)

לא ימתין עד שיפנה עצמו מכל מדות רעות

ולכן בני אחיי אל ירע לכם לומר 'לכשאפנה'
מכל מדות רעות ותאות רעות 'אשנה', 'שמא
לא תפנה' (אבות פ"ב מ"ד) ותלך בבושה וכסופא
דאנפין לעולם עליון, כי אין לך חיים בעולם הזה
ובעולם הבא אלא בלימוד גמרא ופוסקים עם חכמת
הזהר וכתבי מין אלקי האר"י, על פי הקדמות מין
אלקי ריב"ש זצ"ל. זה יושג לך לכשתאבק בעפר
רגלי צדיקים, 'בעקבי הצאן', נידושיך ב'עקב', ובעיון
בספרי הכהן הגדול [ה'תולדות יעקב יוסף'], ואל
תחוש על שיעבור עליך נסיונות מרורים לשעתן
ומתוקים אחר כך.

(נוצר חסד פ"ד מ"א)

לימוד פנימיות התורה - לזכות לאור המצוות ולא להיות מקובל וחכם

[לא] יחשוב להשיג ענין ומהות הדמיון בספירות,
כי לא נתגלה לנו מציאות הספירות והשמות אלא
לקיים 'לדבקה בו', כי כשאדם לומד במציאתו מנענע
מציאתו, ומשם נמשך לו הארה עצומה, ולב אין, ו'לב
נשבר', בטל ומבוטל, דבוק באור 'אין', ומשתעשע
בשעשועים דמלא באור אין סוף ובאור המצות,
בשמחה ובלב טוב ובאור עצום ובהכנעה יתירה
נגד כל פחות שבישראל, וידע באמת שהוא פחות
ממנו הרבה, ומדריגה זאת יהיה לו על ידי לימוד
כתבי מין הרח"ו לבדו משם מין האר"י וזהו"ק,
ויהיה מעין נובע חדושי התורה על פי הקדמות מין
האר"י והריב"ש טוב, אבל לא שתהיה מקובל וחכם.
(היכל הברכה שמות דף קד.)

גילוי דרך הבעש"ט הק' - שלב נוסף בגילוי אור הגאולה

רבי יהודה פתח ואמר (שיר השירים ו, י) 'מי זאת
הנשקפה כמו שחר, יפה כלבנה, ברה כחמה, איומה
כנדגלות'. מי זאת הנשקפה, אלן אנון ישראל בזימנא
דקודשא בריך הוא יוקים לון, ויפיק לון מן גלותא,
כדין יפתח לון פתחא דנהורא דקיק זעיר, ולבתר
פתחא אחרינא דאיהו רב מיניה, עד דקודשא בריך
הוא יפתח לון תרעין עלאין פתיחין לארבע רוחי
עלמא (זהר"ק פרשת וישלח, דף קע.).

והרבי הוא רבינו מורינא יצחק לוריא, שנשמתו
מן קדרותא דשחר, אתחלתא דגאולה, הנשקפה כמו
שחר, בגאולה והתגלות של רזין מתוקים מדבש
וצוף, והוא גאולה אמיתית לנפש, מין האר"י.

יפה כלבנה, הוא האור המאיר 'ישראל' שמו, מין
הקדוש (-הבעש"ט) אשר האיר עיני ישראל בכל טוב,
אלמלא הוא כאלו לא באנו לעלמא, והוא, ורבינו הקדוש
ר"ח בן עטר, שורש נשמתם דוד מלך ישראל חי
וקיים, נמשל ל'לבנה', ועליהם נאמר 'יפה כלבנה'.
דרך מין הריב"ש טוב הוא ממש גאולה שלימה לנפשות

ישראל, עם דרך הר"ח בן עטר, ללמוד תורה לשמה
באור מופלא בדביקות האור, הן בנגלות התורה הן
בנסתרות, לא יהיה מגמתו אלא דביקות ואהבה
והארה נפלאה, וזהו 'יפה כלבנה', ודי בזה.

וזהו 'פתחא אחרינא דאיהו רב', התגלות האור
והיה ברב שנים, כי מין האר"י 'פתחא דנהורא דקיק
זעיר', כי בעוונותינו לא האריך ימים אלא א"ך טו"ב
לישראל, ושתי שנים היה התגלות האור, ונסתם
תיכף, והיה מה שהיה, אבל אע"פ דקרוי לפתחא דמין
הריב"ש 'פתחא רב', הכל הוא 'מניה', מן פתח מין האר"י.

ולבתר ברה כחמה, משנת ת"ר ואילך, 'שמאז
ואילך נפתחו תרעין דחכמתא לעילא, ומבועי
דחכמתא לתתא, ויתתקן עלמא לאעלא בשבתא'
(ע"פ דברי הזהר"ק פרשת וירא דף קיז). וכו', ולבתר
איומה כנדגלות, בימי המשיח שיתגלה במהרה בימינו
תקיפא בנהורא תקיף עד שכל אחד יראו בעיניו
השכינה והעולמות שלמעלה, ויראה בעיניו רזין
סתימין פליאין, ונגלה כבוד ה' וכו'. (זהר ח' שם)

ע"י דבקות בצדיקים יזכה לקדש כל מעשיו כראוי

וכמו שבענין המצות צריכין ידיעות מציאות
האורות, כן בכל דברים גשמים לידע היאך לקדש
עצמו במותר לו, ולהעלות מכל דברים רמיזא
דחכמתא וליחד עם כל דברים גשמים בסוד
אתקשטת בקישוטין דלא הוי, ואם תזכה לטהר
נפשך באמת לרצון הבורא ולא לשום דבר בעולם,
ותזכה להיות מרכבה לשכינה, אזי בכל פעולות
אפילו גשמיות תפעול למעלה ענינים רמים ונוראים,
אשר אסור זה להעלות על הכתב כי לאו כולא עלמא
כדאי לזה.

וזה תזכה אחר שתאבק בעפר רגלי הצדיקים
תלמידי מין הבעש"ט ותלמידי תלמידיו האמיתים,
אם יהיה נפשך מטהר ותהיה כדאי אזי מכל תנועתם
תבין דרכי תורה ועבודה ויחודים, כי יש בזה אלף
אלפים ורבי רבבות דרכים אשר גילה לנו הבעש"ט
(ותלמידיו) [ותלמידו] איש אלקי קדוש מוהר"ר דוב
בער נב"מ, ואסור זה להעלות על הכתב אלא כל אחד
לפי זכות נשמתו ישיג בזה דברים רמים.

(היכל הברכה בראשית דף ל.)

שלשלת הסמיכה מהבעש"ט הק' לרביה"ק ה'היכל הברכה' זי"ע

הרב ישראל בעל שם טוב אשר האיר עינינו,
באורו נלך עד ביאת ינון, ואחרי תלמידיו הקדושים
מוסמכים.

מין הקדוש הזה הוסמך מאחיהו השילוני הנביא,
וסמך תלמידו אור מופלא רבינו אדונינו המלך רבינו
דוב [ממעזריטש], והוא סמך את תלמידו אור סתום
רבינו אלימלך [מליזענסק], ואת תלמידו רבינו יעקב
יצחק מלובלין.

וגם מין זה מוהר"ר יעקב יצחק [מלובלין] נסמך
מהקדוש אלקי רבינו יחיאל מיכל מזלזטשוב תלמיד
מין הריב"ש טוב, ומרבינו אלימלך.

ומין הקדוש יעקב יצחק מלובלין סמך את דודי
הקדוש רבינו צבי מזידיטשוב, והוא סמך את העני
הזה בשבועה להשפיע מאורו ומאור מין לכל העולם.

(הקדמת היכל הברכה)

גדול ביוצר בראשית. (דמשק אליעזר ח"א דף סא ע"ב)

יזהר שאמירת ברכת 'אהבה רבה' יהיה בכוונה גדולה

וליהרר מאד באמירת אהבה רבה קודם קריאת שמע, שיהיה בכוונה גדולה ובדביקות הבורא ב"ה אין שיעור, שיהיה קשה להוציא כל תיבה ותיבה מחמת אהבת הבורא באמונה שלימה בהתפשטות הגשמיים מכל וכל.

(דמשק אליעזר ח"א דף סא ע"ב)

עשבים ואילנות בחג השבועות אין בהם משום לא תלכו בחוקות הגוים

כתיב 'השמר לך פן תנקש אחריהם', שלא תעשה כמעשיהם ויהיה לך למוקש, והעובר והעושה שום דבר כדי להדמות עליהם חזיב מלקות, ודוקא כדי להדמות עליהם חזיב מלקות, אבל כל מה שהוא מנהג פשוט אין קפידא, ולכן מותר להניח אילנות ועשבים בחג השבועות, וכן כל כיצא בזה, דוק והבן אחר כוונת הלב הדברים אמורים. (אוצר החיים ויקרא דף קפו ע"ב)

מנהג הצדיקים להתפלל בהשכמה בלא הפסק שינה כלל

ומזה נהגו הרבה צדיקים, ומורי הקדוש דודי [רבינו צבי מזידיטשוב] בכללם, לעמוד תיכף להתפלל באור הבקר ולא יפסיק כלל בשום שינה, וגם אני נהגתי כך אחריהם, וכעת נחלש כח העולם ונחלשתי ולא יכולתי עמוד בזה.

(זהר חי ח"א דף לה ע"ב)

מי שאינו יכול להתפלל בלא שינה קודם לזה עכ"פ לא ילך לישון לפני שיטבול

ואם יש בו כח להתפלל באור הבוקר, ולא יפסיק כלל בשום שינה מה טוב, אבל עתה בדורות הללו שאין בבני ישראל הקדושים כל כך כח ומוח להתפלל בהשכמה, עכ"פ לא יפסיק שום בר ישראל עד הבוקר בשום שינה בעולם אפילו רגע אחת, והוא עד שיטבול במים חיים בקדרותא דשחרא, ואחר סדר זה מותר להניח לישון עד קודם זמן התפלה, ולא יפסיק בשום דבר הגשמי בעולם מעת הטבילה של קדרותא דשחרא בסוד עד סוף כל התפלה של שחרית ומוסף, כי אז הוא עת רצון גדול להתפלל ולדבק באמונה ובטחון

יזהר מלהשיח שיחה בטילה עד אחר אמירת 'כתר' שבתפלת מוסף

וליהרר באזהרות מרן אלקי קודש הריב"ש טוב, ליהרר אחר התיקון שעשה בלילה באזהרה גדולה, שלא יפסיק בשום שיחה הנראה כעין בטלה, עד אחר שאומר במוסף כתר, כי אז עולין כל קשויי כלה שעשה בלילה, על כן יזהר הרבה לטהר מחשבתו עכ"פ עד כתר זה.

(זהר חי ח"א דף לה ע"ב)

אין להשיח שום שיחה בטילה עד לאחר תפלת מוסף

וליהרר באזהרות של מרן אלקי קודש הקדשים הריב"ש טוב, שלא יפסיק בשום שיחה בעולם עד אחר התפלת מוסף, כי אז נגמר עליות כל קשויי חתן וכלה מה שהתחילו בלילה לכנוס בהם. (דמשק אליעזר ח"א דף סא ע"ב)

מניעת הדיבור עד אחר תפלת מוסף מסוגל ליראת שמים לכל השנה

ביום ראשון של חג השבועות, כבר כתבתי כל [ה] הנהגה בספרי 'דמשק אליעזר' על הזהר (הובא לעיל), ועתה באתי, צריך ליהרר מתחילת ערב שבועות בלילה עד אחר תפלת מוסף, שלא לדבר שום דבר חול, אלא לדבק נפשו באלקי ישראל כל אותו זמן, כי הוא מסוגל ליראת השם כל השנה. (הקדמת אור עינים ח"ב כלל כא אות קעה)

סדר ליל שבועות

סדר מנהגי תיכף אחר מעריב, לומר סדר תורה נביאים כתובים של מרן האר"י (ראה טור ברקת סי' תצ"ד שכתב, 'והנה מבואר [מזה"ק], התורה שצריך ללמוד מתחילת הלילה בליל שבועות עד חצות...', וקרוי לחצות הולך לסעוד סעודת יו"ט, ובאמצע הסעודה לעסוק בדרשות דקראי, ואח"כ באירא דמשפטים, כי אין לי פנאי יותר, ולילך ליטבול.

אין לומר וללמוד משניות בליל שבועות

בכאן אמר 'תורה נביאים כתובים', ועל פי זה נסדר סדר על פי מרן האר"י לומר תורה נביאים כתובים, ובפר' אמור אמר דבעי ליה למלעי בהאי לילא אורייתא דבע"פ, ועל פי זה סידר איזה מסדר משניות, חוץ מזה שאין ללמוד כלל משניות בלילה הזה מכמה טעמים, מכל שכן לומר משנה משנה מכל מסכת שאין לזה לא טעם ולא ריח, ומרן הרב בית יוסף מחמת שהיה רגיל להיות לו התגלות על ידי משניות היה לומד משניות, אבל חוץ ממנו אין לומר כלל, ולא ללמוד אפילו פרק משניות בלילה הזה, וכל אחד ילמוד תורה שבע"פ לפי השגתו, גמרא זוהר ודרשות דקראי ואירא כפי היכולת, דנשא או דהאזינו או דמשפטים.

וכבר בימי חורפי היה לי פתחון פה בפילפול גדול, לפני דודי מורי רבינו צבי [מזידיטשוב], שלא לומר ולא ללמוד משניות בלילה הזאת, והוא החזיק מאד שילמוד משניות ויאמר, ופלפלתי עמו הרבה בחכמה שאסור לומר, ולא הודה לי, והיה זה ביום שבת שבלילה היה ליל שבועות, ובשנה השניה ערב שבועות נכנסתי לפניו על איזה ענין, ואמר לי, בני אייזק, שלשים שנה למדתי ואמרתי משניות בלילה הקדושה דשבועות, איבד זכותי שאסור לומר וללמוד משניות כדברך, והודה לי בפנים נהורין, ואמר לי, כבר הזהרתי את התלמידים שלא יעיינו כלל במשניות בלילה הזאת, כי ליל זאת קודש לה' למעלה למעלה, והבן היטב.

(זהר חי ח"א דף לה ע"א)

ליקוטים נבחרים בעניני לימוד התורה

זצ"ל שכל חמדת ואהבת התורה מה שלבו חפץ מאד בלימוד התורה הקדושה, קנה לעצמו דייקא מאלו עתים שהיה יכול לפטור עצמו בתירוש מספיק שאין לו עתה פנאי ללמוד, והיה מתגבר אז עוד יותר ללמוד, ומזה דייקא בא לו מדריגת אהבת התורה הקדושה.

(דמשק אליעזר ח"א דף עג ע"א)

אי אפשר לחיות בזה העולם בלא לימוד התורה

אפי' הצדיקים קדושי עליונים שיש להם דביקות וחיות רוחני מגדול כוונת היחודים ולימוד בסתרי תורה, אפשר יאמרו שיבטלו ח"ו מנגלות התורה מכל וכל, חס מלהזכיר לומר כן, כי נגלות התורה הוא הלחם, וסתרי תורה הוא שמנונית שסוכין על הלחם כדי שיוכל לאכול, כי זה בלא זה קשה לאכול, שעל זה כתיב 'כי לא על הלחם' נגלות התורה 'לבדו יחיה האדם', אלא 'על כל מוצא פי ה' שהוא סתרי תורה 'יחיה האדם', אבל בלא לחם ח"ו בלי ספק לא יוכל לחיות כלל.

(זקן ביתו אבות פ"ב מט"ז אופן ד)

הטועם טעם תורה מתבטל הימנו כל עניני ותאוות עוה"ז

תהא בחיות שלך בתורה ומצות, 'מהיות משה' דרשו (מס' פסחים דף פט ע"ב) מחיותו של שה והוא חיות ודביקות אלהת נועם זיו השכינה, אשרי הטועם טעם תורה ומצות כי הוא ממש חיות נפש הישראלי, ונעשה בריה חרשה מחודש כאלו נברא מחדש בזה הרגע ובטל ומבוטל ממנו כל עניני עוה"ז וקנאת איש מרעהו, כי הוא יותר עשיר מכל קניני עוה"ז בהרחבות הדעת ובאנפין נהירין ובלב שמה, נכנע ושפל ונשבר לפני גדולת יוצר בראשית.

(היכל הברכה דברים דף קטו ע"ב)

אין להפסיק באמצע הלימוד

מפני מה תלמידי חכמים מתים כשהם קטנים, לא מפני שהם מנאפים, אלא שפוסקין מדברי תורה ועוסקין בדברי שיחה, ועוד שאין מתחילין במקום שפוסקין (אבות דר"ב פכ"ו מ"ג). ולזה הש"ס של מרן הריב"ש זצ"ל היה מלא שריטות שהתחיל ממקום שפסק.

(נוצר חסד פ"ד מ"ה)

מי שמקדש עצמו יכול לשמוע את הקולות והברקים שהיו בעת מותן תורה

[בפסוקים דמתן תורה כתיב] 'קול גדול ולא יסף' (דברים ה, יט). עיין רש"י ז"ל קולו חזק וקיים לעולם, מבואר שמי שמקדש עצמו יזכה לשמוע קול ה' שקיים לעולם, כמו שזכה מרן הקדוש האר"י בעל שם טוב עם התלמידים, כידוע ומפורסם שזכו לשמוע הקולות והברקים וקול שופר חזק, באמירות 'אנכי' עם כל הרזין סתימין עילאין, וכן רש"י ז"ל היה לו זה המדריגה, כפי הנראה מדבריו ופרושו, וכן כל יוצאי חלציו.

(היכל הברכה דברים דף לד ע"ב)

הלומד ומפלל בתורה הקדושה מומתיק בזה כל הדינים

עתיק מה שכתב אבי הגה"ק ציס"ע מוהר"ר אל-כסנדר זצ"ל בספרו הנחמד 'זכרון דברים' לקיים מצות עשה, לכבד אב, אמר מורי ורבי אחי הקדוש מוהר"ר צבי [מזידיטשוב], לגולן בבשן למנשי, אם רואה הקב"ה שהשכחה והדינים והקטנות מתגברין על ישראל, כמו נשני אלהים (בראשית מה, נא), אז הקב"ה ברוב רחמי מגלה נוי'ן שערי בינה סוד בש"ן, ואז הדינים נמתקים. והנה הבנתי מדברי קדשו של אחי שדוקא על ידי פנימיות התורה נמתקין הדינים, ואנכי לא כן עמדתי יוק כשמחדש איזה דבר בגמ' ופוסקים גם כן נמתקין הדינים דהקב"ה חדי בפלפולא ונמתקין הדינים.

(נוצר חסד אבות פ"ה מ"כ)

יתחזק בכל כחו לקבוע עתים לתורה אף אם השעה אינה בחירה לו

כשישראל דבוקים בהקב"ה, נאמר (תהלים כ, י) 'המלך יעננו ביום קראנו', בכל עת ובכל עונה, ומי שדרכו להביט על עונה ועת, ואומר שעת הזאת אינה בהירה להתפלל וללמוד, הרי הוא כמעונן, אלא יחזק בכל כחו ויקבע עתים לתורה ולעבודה.

(אוצר החיים ויקרא דף קעו ע"ב)

אהבת התורה בא לו לאדם דייקא אם לומד בזמנים שאין לו כ"כ פנאי ללימוד התורה

שמעתי מהרב הצדיק מו"ה יצחק משה מעיר סקאלי

משל הבעש"ט

אחד מיסודות הבעש"ט הוא שלא נצטוו ישראל תורה ומצוות רק כדי שיקבלו שכר בעוה"ב, אלא התורה והמצוות הם עצות ודרכים איך לקשר לבס אל הדביקות האלוקית, ועצם הדביקות היא השכר והתענוג הגדול ביותר. ועיקר מה שהשטן עומד לעכב את האדם הוא שלא יוכל להגיע אל עצם הדביקות האלוקית אלא מסבב לבו לעסוק בתורה ולקיים המצוות מחמת טובות והנאות העוה"ז כמו כבוד וגאווה ושררה וכיוצ"ב.

לאור זאת נתגלה מבית מדרשו של הבעש"ט משל נפלא המדמה את דרכי עבודת ה' למלך שהסתיר עצמו בתוך הארמון והעמיד חומות הרבה סביבו שלא יוכלו להגיע אליו, וכולם נעצרו אצל החומות ורק בן המלך שלא היה רוצה מאומה רק את המלך לבדו - הוא אשר הצליח וזכה להגיע אל המלך עצמו לאחר שנתגבר על כל המכשולות ועל כל הפיתויים שניצבו בדרכו בחומות הנ"ל. ואז גילה לו המלך שהחומות המבהילים וכל הפיתויים היו רק 'אחיות עינים' בלבד.

רבינו מרבה להביא משל זה, ובכל פעם מוסיף לבאר נקודה אחרת במהות החומות והשרים וכו' וכמו כן במאר את דרך עלייתו שלו עצמו על פי משל זה.

גם במשל זה רואה רבינו את השלבים השונים של סולם העליה אשר נזכרו לעיל, אלא שעד כאן נתבאר סולם העבודה כדי להדריך את האדם עצמו מה מוטל עליו ומה ממתין עליו בעבודת קונו, וכאן במשל זה יתבאר כיצד מביאים לו מן השמים נסיונות ופיתויים והוא צריך להתגבר תמיד עליהם.

שמעתי משל מאז"ז זללה"ה למלך שעשה מחיצות רבות

מקור המשל שנתקבל מהבעש"ט, מופיע בספר **דגל מחנה אפרים** (הפסטר תבא ד"ה קומי).

רביה"ק חוצב כמה וכמה יסודות אשר חצב מהמשל הנזכר, וכלשון קדשו בספר **זוהר חי** (על זוה"ק בראשית דף יז ע"א):

ושמעתי ממורי בר"ה למלך שעשה לו מחיצות רבות זה לפניו מזה באחיות עינים ובין כל כותל וחומה נהרות רבות וגם חיילות רבים מבוהלים דובים ואריות נחשים ועקרבם וירא מגשת אליו והמלך נורא וכרוזים יוצאים כי מי שישבר החומות ויבא לפני המלך יהי' שני למלך ומי הוא שאינו רוצה רק כשבא ליכנס אל המלך ורואה החומה מבוהלת ושאר דברים המבהילים לך ונסוג אחר **יש שהולך כמה חומות ובין חומה לחומה יש שרי המלך המפזרים הון רב להבא שם לפניו והוא כינוי למדריגות גדולות רוח הקודש וגילוי נשמות ומופתים נפלאים בבניי חי ומזוני יש טפס כשרואה את עצמו במדריגה ובתורה ועבודה אינו הולך יותר מחמת שכל חומה שקרובה יותר אל המלך הוא מאוים ביותר.**

אבל ברא דמלכא קדישא לבו הומה לאור פני המלך ומניח את הכל כל מה שמפזרין שרי המלך והולך ומשבר אלו החומות בכל כחו ובבקשתו בתפלה ובדמעות ובתחנון ומתמה מה זה אבי מלך רחמן שהסתרת עצמך בכמה הסתרות ובכמה מחיצות ואני כמעט אבד ומוסר עצמו בכל כחו לבוא לפני אביו המלך וכשבא לפניו בטל ומבוטל אין ממש בלא רוח נקודה זעירה שחורה.

ואז מוסר לו אביו כל גנזי המלך ואז רואה הבן שאין שם שום מחיצה לפני אביו המלך וכל הארץ האירה מאור פניו וכולם הם משרתי המלך מודים ומשבחים לפני המלך וזהו אשרי העם ידעי תרועה לשבר כל החומות במה שיודעים שבכל הסתרות ומחיצות וחשכות הכל יהוה ב"ה ואין שום מציאות בלתי הש"י אי באור פניו

יהלכון כל החומות באמונה גדולה דעת המכריע את ואו רקיע המבדיל בין טוב לרע כי בידיעות אדם בדעת דאתי משה קצוות והוא אות ואו רקיע שהש"י מלא כל הארץ מכבודו ובכל תנועה קטנה אלופו של עולם ואין שום דבר קטן וגדול מקרה רק בהשגחות המשגיח אלופו של עולם אז ע"י דעת הזה וידיעה הזאת יתפרדו כל פועלי און ונפל הרע לנודתו"ר.

ובידיעה זאת שכל המציאות הכל הוא וממנו כהדין קמצא דלבושא מניה וביה וכל הלבושים והסתרות והחשכות שם שם אלופו של עולם אין שום מחיצה ולא מסך מבדיל ולא מקטרג אלא הכל אורו יתברך וסובל כל היסורין ועניות וצער וחלישות דעת הכל בדעתו הדבוקה וקשורה באור א"ס וע"י אמונה שלימה שבכל תנועה אלופו של עולם נמתקין כל הדינין ונסתלקין כל המקטריגין ובלבד בלב אמת טהור ונקי כפי היכולת בנפשו.

גם בספר **נוצר חסד** (אבות פ"ה) מביא רבינו משל זה עם תוספת ביאורים רבים, בהם מבואר שהחומות הם השגות ומדריגות רוח הקודש וכיוצ"ב, ומי שאינו רוצה את המלך עצמו אלא כוונות לקבל השפעות והשגות להגדיל מציאותו, נשאר שם בין החומות ואינו מתקרב אל החומות, כי כדי להכנס לפני ולפנים צריך לעבור צער וביטול גדול וחלישות הדעת עד שמגיע לדרגת 'אין' ובוה גופא זוכה להתדבק באין סוף ב"ה:

כמו שביאר **מרן אליהו הריב"ש זצ"ל** (דגל מחנה אפרים וילך), משל למלך שעשה לו מחיצות רבות סביביו, רוח, רעש, אש מתלקחת, כותלים ונהרות, דובים ואריות נחשים ועקרבם, וחומת ברזל סביב, והמלך נורא ואור פניו מאיר בכל העולם וכבודו מלא עולם, רק החומות מסתירים אור פניו, וכרוזים יוצאים כל מי שיבוא לראות המלך יהיה שני למלך **ותן לו בתו לאשה**. ומי הוא שאינו רוצה בזה, רק כשבא לחומה רואה שהוא מאוים גדול ורחב, נסוג אחר. ויש מהם שגברו על יצרם הרע והלכו חומה לאחונה וכן כמה חומות, **ובין חומה לחומה יש שרים רבים מפזרים ממון ועושר הרבה, והוא כינוי למדריגות רבות רוח הקודש ושאר מדריגות לפעול ישועות על ישראל, ולפעמים שוטה זה אחר שמצא ידו כל הון יקר עומד במקומו בזה ואינו הולך לפני המלך**, כי מחמת שכל חומה וחומה שהוא פנימי הוא מאוים ביותר כדי להבהיל יותר שלא יקרב מי שירצה אל המלך.

אבל אוהב המלך באמת, מניח כל זה, כי לבו הומה לראות פני המלך, ומסכן נפשו בכמה צרות ויסורים, ונכנס לפניו מן כל החומות, ואינו לוקח שוחד מדריגות ופעולות וישועות, כי כל זה כלא נחשב אצלו אלא לבא באמת לפני המלך, וכשהוא בא לחומות ולנהרות וחיילות ודובים נחשים ועקרבם המבהילים אותו, תמה עצמו מלך רחמן כמותן תסתיר פניו כל כך בהסתרות ושונות כאלו, וצווק 'אלי אלי למה עזבתני' (תהלים כב, ב) ואני מאמין בך והכל הוא כבודך, ומוסר נפשו ועובר כל אלו החומות והנחשים והעקרבם, והוסר הלבוש ובא לפני המלך הרחמן, ויפול על פניו בוכה ויאמר מה זה המלך הרחמן שהסתרת פניו ממני כל אותן הזמנים, ו[ה]עמדת נגדך כל כך מסכים המסתירים אותך, מבהילים כל רואה אותם וכמעט אשר אבדתי.

ויאמר המלך, ראה אוהבי לחוץ אם יש דבר רע כלל, אם יש שום הסתרה, ויקם מעל רגליו והביט לחוץ, וירא אין שם חומה ולא מסך מבדיל רק ארץ מישור גנות ופרדסים וכל מיני עונג, ומשרתי המלך עומדים בלבושי יקר וכל מיני כלי זמר, והמלך יושב והארץ האירה מכבודו, ואין שום דבר רע בעולם רק ממש מלא כל הארץ מכבודו, וכל בחינות הרע והמסכים והנחשים הכל באחיות עינים ואין שום מסך כלל. והמלך נתן בתו וכתר על ראש אוהבו ונתן מהודו עליו, צדיק גוזר והקב"ה מקיים (מ"ק טז):

הדבור בעלמא כמו רבי שמעון בן יוחאי, וכל המשל מובן מעצמו.

וזהו מי שזוכה לבחינות 'אין', כולו בטל ומבוטל לאור אין סוף, 'אשכון את דכא' (ישעיה נז, טו), נותן לו בתו שכינתו יתברך, אומר על אחרון שהוא ראשון שהרי אין שם רע כלל, וכל ההוה שבעולם אינו רואה רק טוב, והוא המלך בעצמו 'אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים' (שם מד, ו) 'ואת אחרונים אני הוא ולא אחר' (שם מא, ד), ודי בזה.

בתוך כל החשכות ומרירות המלך מאיר שם בכבודו ובעצמו

כיוצא בזה כותב רבינו בספר **היכל הברכה** (פרשת וירא) ושם מגלה נופך חדש במשל הבעש"ט, שהחומות הם צער ויסורים וחלישות הדעת, ובן המלך "אין כוונתו כלל בשביל הנאות עצמו אלא לעשות רצון אביו", ובוכה וצועק אל המלך שרוצה להגיע אליו. והמלך עונה לו שכדי להגיע אליו אין צריך להגיע למקום מסויים ואין צריך להתדבק בעולמות עליונים, כי לית אתר פנוי מיניה והוא נמצא בכל מקום, ואדרבה, עיקר שכינתו דייקא שם בין החומות במקום הצער וחלישות הדעת, "ובתוך כל החשכות ומרירות המלך מאיר שם בכבודו ובעצמו" ואחר כך "כשנפתחו עיניו, רואה שכל אלו השרים המבהילים מבהלים וזה עצמו לקרב אל המלך מקרבין ודוחקין לבו לפני המלך":

והאלהים נסה ששם כל הנסיונות והמחיצות המבהילות **כידוע ממשל שאמר מרן קודם התקיעות** מובא בדגל שהיה מלך גדול וגורא מאויים ועשה מחיצות רבות לפניו. זה לפניו מזה ובין כל מחיצות נהרות רבות עמוקים וגם חיילות רבות מבוהלים וגם דובים ואריות נחשים ועקרבם ושאר חיות מבוהלים לבהל את כל מי שירצה לקרב אל המלך וכל מחיצה וסיבוב הוא יותר מאויים ומבוהל מן הקודם אליו כדי שלא יקרב כל אחד אלא ברשות והכותרים המסבבים הם מסתירים פני המלך **והכותל הסמוך למלך הוא חשך גמור כחשך מצרים** וכרוזים יוצאים כל מי שיבוא ויזכה לראות את פני המלך יתן לו המלך בתו **וכתרו יתן על ראשו ויהיה מושל על כל מלכות עומד אצלו כל הימים ויושב בהיכלו שכולו אור** ומי הוא שוטה שאינו רוצה בזה רק כשבא לחומה **ורואה דברים המבהילים דברים המרים וטועם מרירות גדול במה שרוצה לקרב עצמו אל המלך** נסוג לבבו אחר ויש מהם שהולך בטירח' גדולה כמה חומת ובין כל חומה וחומה יש שרים רבים ונכבדים מפזרים הון רב למי שירצה לעמוד שם אצלם ואם ירצה לדחוק עצמו לילך מאצלם לראות פני המלך יש דברים מבהילים ממרים חיי הנפש ומפחדים בפחד ובהלות נחשים ועקרבם מבלי להתקרב אל אור פני המלך ולפעמים אחר שכבר רואה שמצאה ידו לעמוד אצל שרי המלך ויש לו הון יקר עומד שם במקומו כי מאחר שכל חומה גבוה ומאוימת הרבה הרבה יותר מן הקודמות לה עומד במקומו.

אבל בן המלך **שאינו כוונתו כלל בשביל הנאות עצמו אלא לעשות רצון אביו, ורצון אביו שיקבלו פניו וגם הוא משתוקק באהבת אביו**, כשבא לחומות המבוהלים ונהרות וחיילות נחשים ועקרבם וכל החשכות המסתירים פני המלך תמה מה זה מלך רחמן כרחם אב על בנים תסתיר עצמך בהסתרות כאלה **ובכל לבבו הבוער והנשבר לבוא אל אביו מוסר עצמו במסירות נפש ומקבל כל המרירות באהבה** ודוחק עצמו בכח גדול וסובל יסורים רבים מן הנחשים ועקרבם אריות ודובים מחיצות מבוהלות ומפזר כל הון ורכוש שנתנו לו השרי המלך ואינו רוצה בזה כלל ובלב שמוך מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות עד שזוכה לבוא לפני המלך **בביטול גמור ובאין ובלב נשבר ובתשוקה אש להבת שלהבת באהבה עזה**.

וכשרואה את המלך מתחיל לבכות כנהר **מה זה אב**
הרחמן כמעט אבדתי ברוב הסתרות וחשכות ומרירות וברוב
ענוגים שפזרו שרי המלך שלא אדחוק עצמו לבוא לפניך אז
המלך פותח את עיניו ואמר לו הבט החוצה וירא ואין
חומה ולא נחשים ולא שום מסך ולא שום הסתרה כי אור
פני מלך מאיר מסוף העולם ועד סופו **ובתוך כל החשכות**
ומרירות המלך מאיר שם בכבודו ובעצמו והיכלו ועבדי המלך
עומדים ומזשרים ומזמרין לפני המלך וכשנפתחו עיניו
רואה שכל אלו השרים המבהלים מבהלים וזה עצמו לקרב
אל המלך מקרבין ודוחקין לבו לפני המלך, אלא שהשוטה
אינו מרגיש ולכן נשאר שם אצלם, ונתן המלך לו את ברתיה
דמלכ' דא צלותיה מתייחד עם המלך ורשות בידו להמית
ולחיות לאסור להתיר להגביה ולהשפיל בכח אור פני
המלך המאיר עליו עכד"ק בזה נבין והאלהים עשה כמה
מחיצות ותלתיין בהאי אילנא תתאה שייראו מלפניו וזה
עצמו והאלהים נסה ששם כל הנסיונות המבהילים ובאמת
כי לא נסה כשלוש ומבין ששם עומד בלבושי המלכות
ושם עמו המלך באור פניו וזהו כי לא נסה באלה כי כל
אלו הסתרות אינם אלא על כל נשא ושפל שזה שקר
מוחלט שבלבו נשא ומראה לעצמו שהוא עני ושפל אבל
אם נשא לבבנו אל כפים באמת להקב"ה אז אפילו מלך
צור נשא את שלמה שכן חזיר"ם מל"ך צו"ר הוא החמץ
והוא הוא החומות המבהילות אדרבה הוא מנשא למי
שלבו שלם עם אלהיו ונוש' לבבו אל כפיו אם נשאת
נשא לנו בתמיה הלוא הכל לרצון המלך ואז והאלהים
יעננו בקול ששם שם אתו עמו מאיר פני המלך.

החומות הם שלוש קליפות

בספר **אוצר החיים** (פר' נשא) מפרש רבינו את הנמשל
בסגנון נוסף, כאשר החומות הם שלוש קליפות הטמאות
'רוח סערה', ענן גדול, ואש מתלקחת', ובתוכם קליפת
נוגה, וסביבם תשע יאורין של הכוחות דלעומת זה
הנוכרים בזהר.

בדבריו מבאר רבינו את המשל לענין גילוי אחדות
ה' בכל המציאות, כאשר "אור פני המלך מאיר בכל
העולמות עד תחתית התהום מאיר אור אין סוף, רק
הכותלים והשומרים מסתירים אור פני מלך, ושולחין
מחשבות רעות קושיות והתרחקות מן המלך".

אבל באמת אין שום הסתרה והכל אחיזת עינים,
כי גם הספיקות וההסתר הם מציאותו ית' - "כי מלא
כל הארץ כבודו, ולית אתר פנוי מניה, וכל המחשבות
והסתרות וכתלים הבאין ומכסין על השכל, יש גם בהם
מציאותו יתברך".

וכאשר מגיע אל החומות, אזי "מלאכי מעלה ושרפי
חיות הקודש מפזרין הון רב, מדריגות קדושות ותענוגים
קדושים ורוח הקודש", ורק בן המלך שאינו רוצה מאומה
מלבד לעשות רצון המלך נדחק ומתקרב אליו, ובהמשך
מתבאר לפי זה שלושת דרכי 'הכנעה הבדלה המתקנה'
כפי המקובל מהבעש"ט:

ופעם אחת אמר, משל למלך רב ונורא חכם גדול,
ועשה באחיות עינים מחיצות רבות סביב, רוח סערה ענן
גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב, ובין כותל וכותל יש
נהרות רבות, תשעה יאורין דמתתקפין ואולין ושטאן
וסתרין' (זוהר בא ל"ד ע"ב) בין כותל לכותל, וגם חילות
רבים מבוהלים דובים ואריות ונחשים ועקרבים, ובכל
יאורא ויאורא אולא ושטאן חד ונציא, וכל עצמא מודעא
וארעא מתחלחלת בגין גסות רוחא דביה, אשר אמר לי
יאורי' (זוהר שם), ת"ח לשית ימי בראשית, לכל חד אית
ליה פרצופיה דההוא דרגא דאנהיג ליה, ולא תשכח יום
דלית ביה טוב, וכל יומא אית ליה גדר מלבר, דלא ייעול
כל בר נש לההוא טוב, כגון חשך דכסי לנהורא, בכל יומא
תשכח נטירו, ואינון נטירין אינון כגון קוצים לכרם, ואית
נטירין כגון נחשים ועקרבים ושרפים, ונטרין ההוא טוב,
דלא ייעול תמן דלאו איהו ראוי למיעל, ואי לאו ההוא
נטירא, כל חייבין הוו עאלין לרזא דאורייתא, ובגין דא
מאן דאיהו חייבא, וייעול למינדע רזן דאורייתא ותורה
ותפלה, כמה נטורי תרעין מלאכי חבלה נחשים עקרבים
חיות ברא, מבבלבין מחשבתיה דלא ייעול לאתר דלאו

דיליה' (זוהר נשא ק"ג ע"א), ולא כל הרוצה ליטול את
השם יבוא ויטול.

והמלך נורא מאוד, ואור פני המלך מאיר בכל העולמות]ת
עד תחתית התהום מאיר אור אין סוף, רק הכותלים והשומרים
מסתירים אור פני מלך, ושולחין מחשבות רעות קושיות
והתרחקות מן המלך, ובאמת הכל הוא אחיזת עינים,
כי באמת כשידע אדם באמונה שלימה באמת, שכל
המלאכים וכל העולמות]ת נבראו מעצמותיו יתברך
'כהדין קמצא דלבושיה מניה וביה' (בראשית רבה כא
ה), ואחר שידע אדם דאלופו של עולם הוא בכל תנועה,
אזי יתפרדו כל פועלי און (תו"רי בראשית א), והענין כי
האדם (מחיוב) [מחיוב] להאמין ולדע ידיעה ברורה, כי
מלא כל הארץ כבודו, ולית אתר פנוי מניה, וכל המחשבות
והסתרות וכתלים הבאין ומכסין על השכל, יש גם בהם
מציאותו יתברך, וכל מחשבה הוא קומה שלימה, וכל
המחשבות והסתרות העולין, כולם באים שיתקן את
עצמו ואותם, ואם אינו מאמין בזה, הוא מקצר באמונת
מציאות השם יתברך, ונשאר בחשך.

וכרוזים יוצאים 'מאן דקטיל לחויה יהבין ליה ברתא
דמלכא, דא צלותא' (תיקו"ז כ"ט ע"ב) ומי הוא פתי שלא
ירצה להתחתן עצמו עם המלך, רק כשבא לחומה ראשונה,
ורואה כמה ארכה וחזקה, ושאר דברים המבהילים, 'כל
אינון דמפתין לבני נשא בענוגין דהאי עלמא. לאתענגא
בענוגי נאופין דהאי עלמא, ומשכי להו במחשבתין בישין
בתר ענוגין ונאופין דהאי עלמא, והאי אל נכר מפתי
לבר נש דלעי באורייתא, או דקאים בבי מדרשא' (זוהר
פקודי רס"ה ע"ב), לחשוב כמה הרהורין ומחשבות רעות,
ובכל מחשבה עובר על לאו דלא תתור, 'והאי אל נכר
מפתי ליה מאי את קאים בבי מדרשא טב לך למהיך
בתר חבורתא אינון דגאו על בני נשא ומתענגו בענוגי
דהאי עלמא' (זוהר שם).

ויש שלבבו נסוג אחור, ויש שהולך כמה חומות]ת זו
לפנים מזו, ושם יש שרים רבים חיילות קדושות, מלאכי
מעלה ושרפי חיות הקודש מפזרין הון רב, מדריגות
קדושות ותענוגים קדושים ורוח הקודש, אל כל הבאים
לפנים מן החומות]ת, ולפעמים אחר רואו שיש לו הון
יקר, אינו מטריח עצמו ליכנסו יותר, אף שראה באמת
שעבר כמה חומות]ת ומסכים, ואין שם קרע רע כי הכל
הבל וריק ואין בהם ממש, אבל אחר שכל חומה וחומה
גבוהה ויומה כד הראשונה כדי להבהיל יותר, 'זבחי
שלמים עלי, הא אנא בשלוה לגבך, לאחזאה לך שלם, על
כן יצאתי לקראתך, ידיענא דאנת חסר טובה, דהא כען
אנת רביא בחילך, אי השתא לא תתענג גרמך, אימתי,
כד אנת תהא סיב, ועל דא 'הטנו ברוב לקחה' (זוהר שם
רס"ז ע"ב), ונסוג אחור, וגם כאן יש שרים רבים המפורים
הון עתיק, השגות ותענוגים עליונים רוחניים מתוק
מדבש, אבל מחמת שיש עוד חומות]ת מבוהלים מאוד,
בפתים דקים ובחכמות זרות, וכמו שעושה השועל, מראה
עצמו שכבר מת, ובדבר קל יכולין לדחות לשאל תחתית.

אבל בן המלך שאינו רוצה שום דבר, אלא לעשות
נחת רוח לאביו, אשר אם בא לחומות ונהרות המבהלים
ומסתירים פני המלך, מכניע עצמו מאד, ובוכה וצועק אבי
אבי חוס וחמול עלי, שלא אדחה מאור פניך משני עולמות
חלילה, מלך רחמן כמותן תסתיר עצמך בהסתרות כאלו,
ועל ידי גודל הכנעה שמכניע את עצמו כאין, בלתי לה'
לבדו, ומשתת עמו עם כל הנבראים, שהרי כולם לא
נבראו אלא לעשות רצון אביו, ואין בו שום התנאות
על שום דבר, אלא שיעשה רצון אביו כמו התולעת
הניגרר על הארץ, אז על ידי הכנעה זאת, אם הוא בלב
אמת לאמיתו, תיכף יש 'הבדלה', ובדלין ממנו כל המסכים
וחומות, כי על ידי 'הכנעה' (אמיתות) [אמיתות], שמפור כל
הונו ומדריגות שלו לחילות הסובבים חיילות קדושות,
והוא נשאר עני ואביון, ומשתת עצמו עם כל בעל חי,
אז בדלין כל המסכים, ואביו מסיר כל המסכים שנעשו
באחיזת עינים, ועל ידי 'הבדלה' הזה בא ל'המתקנה'
(אמיתות) [אמיתות], עד שנפשו נכללות באור אין סוף
שבחיות ההיכלות ואותיות, וכשמסיר המסכים יראה כי
אין שם חומה ולא מסך, והמלך יושב על הכסא, ומלא כל
הארץ כבודו, ב"ה וב"ש חי וקיים לעד, עכד"ק, בתוספת

ביאור משלנו.

הארה נפלאה לא יכילהו הרעיון

יש אדם שמסתפק בלימוד התורה, ודי לו בזה.
יש שמוסיף לדקדק גם בהלכה ובכך רואה את עצמו
כעובד את ה'. ויש שמוסיף גם לעבוד דביקות אבל
מבקש השגות וגילויים. כל אלו הם אנשים שנתקעו
בין החומות ונהנים מכל הפיתויים שמחלקים שם, אבל
בן המלך אינו רוצה מדריגות ולא להיות תלמיד חכם
ועובד את ה', אלא רוצה להתקרב לבוראו ולעשות רצון
אביו שבשמים, ורואה אין כולם מצליחים בשלהם והוא
נופל במרירות וחשכות, ואז מתגלה אליו שהכל לטובה
ונגלה כבוד ה' בהארה נפלאה לא יכילהו הרעיון (אוצר
החיים, פרשת חקת):

שמעתי ממורי (בן פורת יוסף, פן ב' על ויהי מקץ)
משל קודם תקיעות שופר, מלך אחד עשה כמה מחיצות
וחומות ברזל סביבו זה לפנים מזה, וגם חיילות רבות דובים
ואריות, בכדי שייראו מגשת אליו, וכל מה שעוברין חומה
אחת **מפזרין הרבה הון רב מדרגות גדולות]ת עצומות]ת,**
השגת רוח הקודש והשגת רזי תורה, והכסיל סובר שדי לו
בזה, ולמה לו למסור נפשו לפשו לעבור עוד חומות]ת עצומות,
אשר על כל חומה מנויים הרבה יותר מן הראשונה, ויש
חזר בשני, ויש שעמד בשלישי, אבל בן המלך ברא דמלאכ
קדישא מעיו המו על אביו, ובן המלך כשרואה כמה חומות]ת
ומחיצות ונהרות ודובים וחיות רעות מסבבים המלך, אמר
מה זה מלך רחמן תסתיר עצמך בהסתרות כאלה, וצועק
ובוכה 'אל"י אל"י למה עזבתני' (תהלים כב ב), וכל ההון
יקר משליך לארץ, כי כל הונו ורכושו לראות פני המלך,
וכשבא לפני אביו אמר, מה זה אבי שהסתרת בכמה
מחיצות של ברזל, **מחשבות רעות ופניות שכל אחד מחיצה**
של ברזל, מדוע דרך רשעים צלחה, כל עוד שמרשע יותר
מצליח יותר, ואבינוי עמך דוים וסחופים יורדים, ובאמת
מי שיש בו דעת יודע ורואה 'יהוה הצדיק' (שמות ט, כז)
'צדיק וישר הוא' (דברים לב, ד), הכל בהשגחה לטוב, ומאיר
בהארה נפלאה לא יכילהו הרעיון, מתוק מדבש לדורשי
יחודך בהרחבת הדעת, וכל היסורין שעוברין עליו טובים הם
בהירים הם, כי לית אתר פנוי מניה, ובדיעה זאת יתפרדו
כל פועלי און, ואין שם מחיצה, אלא הכל גנות ופרדסים
משוררים עומדים ומזמרים לפני המלך.

ענין ביאה לפני המלך, הוא השגות מדריגות אין' ממש

בספר **נתיב מצותיך** (נתיב אמונה שביל החמישי אות
א) מבאר רבינו במפורש כי "ענין ביאה לפני המלך, הוא
השגות מדריגות אין' ממש בטל ומבוטל", וממשיך
כי "לזה יש הרבה מדריגות, ומי שמשיג מדריגה זאת
לאמיתו, אין' ממש בטל ומבוטל, בחד קטירא אתקטרנא
ביה בקב"ה".

והענין, 'כי האדם פרא יולד' (איוב יא, יב) בחומר עכור,
וכמה מסכים מבדילים בין החומר והשכל, שהוא אור
ושפע וחיות אלהות, כי חיות ודביקות ושמחת מצוה הוא
ממש מיתה לקליפות ולחומר. וכשהנשמה יקרה הכולל
כל אנשי דורו בא לעולם הזה, ומתחיל לשבר התאות
והחומר, ויושב ולומד תורה, ומתנהג בחסידות, ומשבר
איזה חומה ומסך, אזי משרתי המלך מפזרין לו מתנות,
לכל אחד לפי דרכו, קטן וגדול שם הוא, יש שמוסרין לו
השגה בפשטי תורה, לומר חריפות ופילפול בדרך אמת,
ומתענג בזה, אבל באמת אין זה תכלית ביאתו לעולם
הזה. ויש שמוסרין לו חדושי רזי תורה ושכליות כו'.

וענין ביאות לפני המלך, הוא השגות מדריגות אין ממש
בטל ומבוטל, ולזה יש הרבה מדריגות, ומדריגה שהיה לו
למרן בזה ומכל שכן לרשב"י ולתנאים ולמרן האר"י לא
יושב לאחר, ומי שמשיג מדריגה זאת לאמיתו, אין' ממש
בטל ומבוטל, בחד קטירא אתקטרנא ביה בקב"ה' (אידירא זוטא
רפח), נתון לו בת מלך, מדריגות רוח הקודש ממש אמת כו'.

וזה היה גם **להרב רבינו ישראל בעל שם טוב**, ממש
כמדריגה זאת, **ולרבינו אלימלך [מליצנסק]** פחות מזה,
כי בכל אלו יש מדריגות מדריגות.

אור שבעת הימים מרנא הבעש"ט הקדוש זצוק"ל זי"ע בספרי רבוה"ק מקאמאראנא זי"ע

סיפור הסתלקותו

אל תבואני רגל גאווה

כמו שאמר מרן הריב"ש ז"ל שווער איך, שיש איש קדוש אחד, ששומע תורה לא מפי מלאך ולא מפי שרף אלא מפי הקב"ה בעצמו, ומתירא בכל עת ורגע שלא יפילו אותו לנוקבא דתהום רבא, והוא ע"י איזה התנשאות וגאווה וכבוד שלא לשם שמים, או ואבוי או ואבוי.

ומרן הקדוש, רבע שעה קודם שיצאה נשמתו הקדושה טהור וקדוש בכל מיני טהרה וקדושה, אמר 'אלקי, אל תבואני רגל גאווה, ואמר שאין שום עצה ופעולה להינצל מן גאווה, אלא שיבקש רחמים מבעל הרחמים שינצל מעבודה זרה אל נכר, גאווה. (זהר חי יתרו דף סט.)

שאתה תחשוב בכל עת בלב נשבר

מרן הקדוש הריב"ש טוב קודם פטירתו נשמתו אמר 'אל תבואני רגל גאווה' (תהלים לו יב).

ואמר 'והתמכרתם שם' (דברים כח, סח) בלבך, לאיבך שאתה תחשוב בכל עת בלב נשבר, ותחשוך אותך שאתה נמסור ומכור לאיבך ליצר הרע, לעבדים ולשפחות כי כל מעשיך לקבל פרס בבחינות 'עבד ופופחה', כל זה תחשוב בלבך, כי והתמכרתם כתיב ולא כתיב ונמכרתם, בלבבכון תחשבון דאתון זבינין, ואז ואין קונה כתיב, לית מאן דיכיל לשלטא עלייכו, עיין זוהר חדש.

ואמר בזה הלשון 'ואין קנה, כשתהיה לבבכם נכנע ונשבר ושפל, כי תחשוב בלבך שאתה מלא רע, ונמכור ומסור ביד הרע, וכל מצותיך הם לקבל פרס, לעבדים ולשפחות הולכין, ועדיין לא עשית רצון ותענוג לבוראך מימך, אז 'ואין קנה', וועט נישט קיין מאכט אין קיין שליטה האבין אויף דיר, קיין שום רע, קיין משטין ומקטרג, אין דיא וועסט דבוק זיין בחי החיים, ובזה יצאה נשמתו ביום ראשון של חג השבועות קודם התפלה שנת 'שכר' [תק"כ] לפ"ק.

(היכל הברכה דברים דף קסט)

צוואתו לדורות

קודם הסתלקות מרן הריב"ש זצ"ל אמר לתלמידיו שיכינו לעצמם רבי להאיר להם, כי הוא ילך לבית עולמו בשנה זאת, וזה ה' בהושענא רבה אחר החתימה, ושאלוהו על איזה צדיק אם ידבק נפשם אצלו, והם היו תלמידים בחורים צדיקים, ועדיין לא שימשו כל צרכם, ואמר להם שישעו אצלו וינסו אותו, וישאלו לו שיתן להם עצה להסיר הגאווה, אם יתן להם איזה עצה אין בו ממש, אם יאמר 'השם יעזור' אזי יקרבו נפשם אצלו, כי צדיק גמור הוא. (נוצר חסד פ"ד מ"ד)

צוואת הבעש"ט

ונסעו שמה, וכן היה כנ"ל, ושאלו אותו כנ"ל, והשיב, רבותי תבינו אהובי, מה אומר לכם אין לזה שום עצה, כי יש מי שמשפיל את עצמו עד עפר, והכוונה הפנימית הדקות היא גאווה ודון לב, ויש להיפך מי שמתנהג בגדולות ולבו נשבר, אין לזה שום עצה, [איך] [אך] השם יעזור ברוב רחמי. ונתקשרו בו באהבה, כפי צוואת מרן האלקי זכותו יגן עלינו אמן.

(מעה"ש)

ריבוי האחרון

מרן אלקי קודש הקדשים, אור שבעת הימים, רבינו הקדוש, אור צח, אור קדמון, אור בהיר שלא קם כמוהו מימות התנאים והגאונים, אשר החיה את נפשינו, וגאל אותנו מן היצר ומרשת הסטרא אחרא, ומעטות קליפות נגה, הבל וריק, וידבק נפשינו באור עליון אור החיים, רבינו אור נפשינו הרב ישראל בן אליעזר... יצאה נשמתו בטהרה [באמרו], אלקי רבון כל העולמים אל תבואני רגל גאווה.

(נוצר חסד פ"ד מ"ד, זוהר חי ח"ב דתכ"ו ע"א)

יהיה עטרת בעלה של שם מ"ה, וגם עתה על ידי מרן הקדוש רבינו ישראל בעש"ט, וההולכים בדביקתו לדבק בו נפש בנפש רוח ברוח, כי הוא חיינו וחיות נשמתנו. (זהר חי ח"א דף קטו.)

למען ספר שמי בכל הארץ (שמות ט, טו). שיהיה ספירות ובהירות ואור של שמי בכל הארץ, כידוע ממרן הקדוש ריב"ש טוב מורי (כמובא בסוף ספר פורת יוסף) שאמר לי משיח שיתפשט חכמתך לעשות יחודים בכל הארצות, ואז יכלו הקליפות, ולייחד בכל דבר עייל ונפיק, ובתנאי 'ספר אתה' (-ע"פ הפסוק (ישעיה מג, כו) הַזִּיקְיָנִי נְשַׁפְטָה יחד ספר אתה לְמַעַן תִּצְדָּק), שתדבק עצמך באותיות התורה ותפלה, בהכנעה, אין,

רסיסי נוגה מקדושת הבעש"ט וגדולת מדריגותיו

רבינו הקדוש, אור ישראל, גדול מרבן שמו, תלמיד אהיהו השילוני, שלמד עמו 'דבר קטן' היות דאביי ורבא ו'דבר גדול' מעשה מרכבה וכל גנזי בראשית, רבינו, אשר החיה נפשינו וגאל אותנו מכל טעות ורשת היצר והקליפות נגה והאיר עינינו, אור נפשינו, איש אלקים קדוש רבינו הרב ישראל בן אליעזר, אשר עשה אותות ומופתים לעיני כל ישראל, וקדושתו וחסידיה ודביקותו באלקיו ושפלת רוחו וענותנותו ממש כמשה רבינו, לא נראה ולא נשמע כמוהו מימות ר' שמעון בן יוחאי ור' חנינא בן דוסא, לכל האותות והמופתים והיד החזקה והמורא הגדול אשר עשה ישראל לעיני כל בהתגלות אלקות.

(זר זהב סי' סו סק"ב)

מורינו ורבינו הרב ישראל בן אליעזר בעל שם טוב, בעלא דמטרוניא, שזכה להעלות המלכות עד כתר שם טוב, רישא דלא אתיידע.

אשר זכה על ידי אמונתו באלקיו ודביקותו נפשו להשם בתכלית אמת, בלי שום דבר, שנעשה על ידו נסים כמו לרבי חנינא בן דוסא, אותן דברים מבהילים, לא נראה ולא נשמע מימות התנאים.

ורבו המובהק היה אחיהו השלוני הנביא, ודבור קטן מדבריו הוא מעיין החכמה, הקדמות אמינות לכל כתבי מרן האר"י.

והיה מלא חכמה ויראת חטא, ואמת וחסידות וענוה ושפלות הרוח, 'אין' ממש, ורוח הקודש ושכינה שורה עליו בקביעות, ברגע קטן צפה בכל ההוה, והיה לו השגות עליות נשמות ועליות פרד"ס, השגה ממש של רבי עקיבא וחבריו, וגילוי אליהו, והיה מיוחד בכל תנועה קטנה יחודים נוראים, והוא אשר העמיד אותנו על רגל אמת בלמוד כתבי האר"י, ובדרכי השם, ובאמונה, ובכל המדות טובות שבועולם, והולאי שאזכה להיות עפק ואפר תחת כפות רגליו.

והיה בזה המדרגה, לנהל עלות המלכות עד מדריגה זאת [להיות עטרת בעלה] מורינו ורבינו, חיי נפשי, אשר הציל אותי מכף כל אויבי ורודפי, מרן הקדוש אור ישראל, להבת אש קודש קדשים, חיי רוחי חיי נשמותי, ואזכה להיות אפר תחת כפות רגליו, רבינו הקדוש אלקי רבינו ישראל בן שרה בעש"ט [ויכו], ולכן שם הב"ן לעתיד

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחדת קודש נביע שפוחות קול צהלה ורינה קודם עטרת ראשית ועד תפארתו, רעיא מהימנא לעדת צאן מרעיתו המלכותי תורת אמת ומאליהו דבמה באורח נוגה אור שבעת הימים

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לדגל השמחה השדויה במען קדשו בשמחת נישואי בדר

החתן הרב אברהם מרדכי ה"י

בן בנו ענף עץ אבות פאר מקדושים

הרה"צ רבי ישראל יצחק שליט"א

עב"ג בכתב"ת הגה"ח המפ"ר רבי משה רייטמאן שליט"א

רב קהילת "בני היכלא" - נבעת זאב

בן מקש"ת הגה"צ רבי חיים יחיאל זצוק"ל ראב"ד קהל מזוקי הדת

וחתן כ"ק הגה"צ גאב"ד ד'הליסה שליט"א

תבענה שפתיו תחניה קדם מאריה אבדון דבשיא

שטוכה לרפין מלא דפניו השפעות לדוד מהמסורה השדויה באהלי צדיקים